

DIE ZEIT

НОВИЯТ ШЕФ Е КИТАЕЦ

Паркинът пред сградата на завода на Greeffield Industries, производител на свредели за строителни и занаятчийски работни в американския щат Южна Каролина, е пълен. От сградите се чува шум на работещи машини, носи се миризмата на нагрят метал. Работници с предпазни наушници зареждат напълно автоматизираните стругове, други сортират готовите свредели и ги опаковат в кутии. Заводи, в които кипи толкова активна дейност, са рядкост в обхванатите от рецесия САЩ, а в южните щати са още по-голямо изключение. Безработицата в Южна Каролина е 9,5 % и е по-висока от средното за страната равнище от 8 %. Всъщност на паркинга на Greeffield Industries отдавна сякаш да растат бурени. В края на 2008 година предприятието е пред фалит, но тогава се появява Джеф Чи и купува завода за 29 милиона долара. Вместо да закрие завода, той купува нови съоръжения, построява склад и наема специалисти. Той е предприемач, който сам е проправил пътя си и за него вече работят над 4000 души, а концернът му TDS развива дейност на три континента. Това, което отличава Чи от останалите предприемачи в САЩ, е, че той идва от Китай. Новата централа на Greeffield Industries сега е в Далиен, разрастващ се пристанищен град на 450 км западно от Пекин. Чи не е единственият, а Южна Каролина е щат, предпочитан от китайските компании, които търсят база в САЩ. През 1999 година първата крачка е направена от производителя на битови уреди Haier, който управлява завод с 200 работници в град Камдън. През следващите години в Южна Каролина се установяват още над дузина китайски компании, включително American Yuncheng Gravure Cylinder и доставчик на автомобилни части GSP от Вьнджоу. Горчивата ирония е, че Южна Каролина, в която 17 % от населението живее под границата на бедността, някога е имала собствена процъфтяваща текстилна индустрия, която през последните години е почти напълно ликвидирана.

Когато Haier издига китайски знамена пред завода си, преминаващите местни жители се оплакват,

че пилонът с червеното знаме е по-високо от американския флаг. Това е оптична илюзия, но компанията все пак намалява височината на пилона. Сега настроението е съвсем различно. Местни политици и представители на бизнес средите водят рекламни кампании в Далечния изток, представяйки щата като изгодна алтернатива. Разходите за труд в САЩ, разбира се, не могат да се сравняват с разходите в Китай, отбелязва Джон Лин, ръководител на посредническото бюро, което преди шест години Южна Каролина е отворила в Шанхай. „В

В цеха на завода на Greeffield

Китай обаче постепенно се повишават заплатите и разликата става все по-малка“, отбелязва той. Сред аргументите, които представя пред потенциалните инвеститори, е ниската цена на енергията. „В Южна Каролина компаниите плащат едва 25 % до една трета от цената на електричеството в Китай“. А и снабдяването с електроенергия е по-надеждно, допълва той. Аргумент „номер две“ е цената на парцелите. Точно чрез него Лин е примамил American Yuncheng към Спартанбърг - град с население от 37 000 души в северната част на щата. „В сравнение с Китай земята там се продава наистина изгодно“, съгласява се Хенри Яо от American Yuncheng. Според китайските компании и правителство ролята на Китай като евтина световна работилница в

будеще вече няма да бъде достатъчна. Китайците искат по-голям дял в създаването на световното благосъстояние и поради тази причина Пекин насърчава експанзията към чужбина. През последните три години според официални статистически данни преките китайски инвестиции в САЩ са се увеличили четирикратно. Според изчисленията на Rhodium до 2020 година от Китай към чужбина ще изтекат един трилион долара под формата на заводи и компании. Само до преди няколко години Китай понасяше груби удари от

служители работят и през почивните дни, без мърморене и извънредно възнаграждение. В американския си завод Чи е въвел системата на премии, която е разработил в Далиен. Работник, който преизпълни производствения план, получава бонус. Разликите между постиженията на отделните екипи се нанасят на големи дъски и се виждат от всички. Чи е израснал във Вътрешна Монголия и като дете язди през степта. По-късно следва в университета на Вътрешна Монголия и учи английски, който сега говори почти гладко. Той не е

купил мина за волфрам и находище на молибден - два материала, необходими като суровини за производството на заготовки за свредели. „По този начин се подсирихме срещу поскъпването и можем да запазим ниски цените за клиентите ни“, казва Чи. Той обаче признава, че не може да наложи по-високи печалби за продукцията си в чужбина. „Има предразсъдък, че китайските стоки са с ниско качество“, недоволства той. Сега Чи произвежда заготовки в Далиен и ги изпраща в Greeffield. Готовите свредели носят марката „Made in USA“ и могат да бъдат продавани на по-високи цени. Чи обаче все още се чува на пречките, поставяни на Запад - например, че било необходимо толкова време, за да бъде завършен новият склад в Сенека. „Всички тези предприятия“, отбелязва той и повдига рамене. Ако зависеше от губернаторката на Южна Каролина Ники Хейли, скоро нямаше да има никакви пречки. Тя заема поста през 2010 година с подкрепата на „Чаеното парти“, и се възприема като висш мениджър по пласмента на своя щат. С дългите си тъмни коси, светъл дизайнерски костюм и високи токчета тя прилича на модел на „Вог“. В деколтето ѝ проблясва диамантено бижу с форма на палма и полумесец - герба на Южна Каролина. Хейли, дъщеря на богат индийски имигрант, има ясно послание към евентуалните китайски инвеститори. „Ние сме щат, благосклонен към компаниите, цените на парцелите са ниски, предлагаме квалифицирана работна ръка. Всичко е готово, за да могат компаниите да отчитат печалбите, от които се нуждаят“, посочва тя. Хейли се е запознала с Китай, когато посетила страната с делегация още когато била депутат. И останала силно впечатлена. „Тази пълна готовност, тази агресивност, решимостта, че всичко е трябвало да бъде готово още вчера. Тази страст, която Америка някога също притежаваше“, посочва тя. Китайците могат да научат американците отбелязва губернаторката.

Хайке БУХТЕР

особено впечатлен от САЩ, родината на капитализма. „Който иска бързо да стане наистина богат, трябва да се насочи към Китай“, отбелязва той. Не всички харесват стила му на ръководство, допълва Далее Еркиля. За китайците не можем да кажем нищо, става дума за поведението на някои американски работници, допълва американецът Еркиля, който е дясната ръка на Чи и вече десет години работи с китайския предприемач. Когато за първи път лети до TDS в Далиен, Еркиля бил единственият чужденец в самолета. „Много прямо, много динамично, за вземане на решение не са необходими дълги процедури“, описва той опита си в работата с китайски шеф. Когато Чи забелязал, че цените на суровините продължават да се качват, бързо